

Hatice Kübra KILIÇ

**MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUKTA
CEZALANDIRICI TAZMİNAT**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM CEZALANDIRICI TAZMİNAT (*PUNITIVE DAMAGES*)

I. Terminoloji ve Tanım.....	5
A. Genel Olarak.....	5
B. Terminoloji.....	6
C. Tanım.....	9
II. Cezalandırıcı Tazminatın Tarihsel Gelişimi.....	10
A. İngiliz Hukukunda Cezalandırıcı Tazminatın (Exemplary Damages) Doğumu ve Tarihsel Gelişimi	13
1. Cezalandırıcı Tazminatın Kavramsal Düzeyde İlk Ortaya Çıkışı: Huckle v. Money ve Wilkes v. Wood Kararları	15
2. Cezalandırıcı Tazminatın Sınırlandırılması Süreci	18
a. Kategori Testi	18
b. Dava Sebebi Testi	23
B. Amerikan Hukukunda Cezalandırıcı Tazminatın Tarihsel Gelişimi	25
1. Cezalandırıcı Tazminatın İlk Örnekleri.....	25
2. 20. Yüzyılda Şirketlerin Cezalandırıcı Tazminat Sorumluluğu	27
III. Cezalandırıcı Tazminatın İşlevleri	32
A. Cezalandırma	32

B. Caydırma (Önleme)	34
C. Telafi Etme.....	35
IV. Anglo-Amerikan Hukukunda Güncel Cezalandırıcı Tazminat Uygulamaları.....	37
A. Genel Olarak	37
B. İngiliz Hukuku	38
1. Kategori Testinin Güncelliği.....	38
2. Cezalandırıcı Tazminat Hükümlerine Kategori Testi Haricinde Etki Eden Bazı Faktörler	40
a. Ancak ve Ancak Testi (If, but only if)	40
b. Davacının, cezalandırılması gereken bir fiilin mağduru olması	41
c. Davalının aynı eylem sebebiyle halihazırda yaptırıma uğramış olması	41
d. Birden çok davacının bulunması	42
e. Davalının iyi niyeti	42
C. Amerikan Hukuku	43
1. Cezalandırıcı Tazminatın Uygulanması.....	43
a. Cezalandırıcı Tazminatın Uygulama Alanları.....	43
b. Eyaletler Arası Temel Farklılıklar	49
2. Cezalandırıcı Tazminatın Sınırları	51
a. Cezalandırıcı Tazminatın Miktarına Yönelik Faktörler	51
b. Amerikan Yüksek Mahkemesi Kararları ve Anayasal Sınırlamalar (Due Process Clause)	53
V. Kıta Avrupası Hukukunda Cezalandırıcı Tazminat.....	58
A. Genel Olarak	58
B. Alman Hukuku	59
1. Alman Tazminat Hukukunun Yasal ve Doktrinsel Çerçevesi ...	59
2. Alman Hukukunda Cezalandırıcı Tazminata Yönelik Bazı Tartışmalar.....	62
a. Manevi Tazminat (Schmerzensgeld)	62

b. Kişilik Hakkının İhlali Nedeniyle Tazminat (Immaterieller Schadensersatz bei Verletzung des Persönlichkeitsrechts)	63
C. İsviçre Hukuku.....	68
1. İsviçre Tazminat Hukukunun Yasal ve Doktrinsel Çerçevesi ...	68
a. Manevi Tazminat.....	70
b. İş Hukukunda Akdin Kötüniyetle veya Haksız Feshi Halinde Hükmolunacak Tazminat.....	71
D. Türk Hukuku.....	74
1. Genel Olarak	74
2. Türk Sorumluluk Hukukunun Temel İşlevleri.....	75
a. Genel Olarak	75
b. Telafi	77
c. Önleme/Caydırma	78
d. Hakkın Devam Ettirilmesi.....	80
3. Türk Hukukundaki Cezalandırıcı Tazminat Müesseseleri ve Benzer Hukuki Kurumlar	81
a. Genel Olarak	81
b. Medeni Ceza ve Cezalandırıcı Tazminat	81
c. RKHK Kapsamındaki Misli Tazminat (RKHK m.58/2) ..	87
d. FSEK Kapsamındaki Misli Tazminat (FSEK m.68)	91
e. İş Hukukunda Kötüniyet Tazminatı (İş Kanunu madde 17/6) ve Hizmet Sözleşmesinden Doğan Sorumlulukta Haksız Fesih Tazminatı (TBK madde 438) ..	95
f. Manevi Tazminat.....	99
g. Diğer Benzer Kurumlar.....	102
VI. Ara Değerlendirme ve Kanaatimiz	103

İKİNCİ BÖLÜM
CEZALANDIRICI TAZMİNAT
SORUMLULUĞUNDA KANUNLAR
İHTİLAFI MESELELERİ

I. Genel Olarak	107
II. Cezalandırıcı Tazminatın Vasıflandırılması	108
A. Genel Olarak	108
B. Cezalandırıcı Tazminatın Usul ve Esas Bağlamında Değerlendirilmesi.....	112
1. Esasa İlişkin Bir Yaptırım Olarak Cezalandırıcı Tazminat	112
2. Usul Hukuku ile İlişkisi	118
C. Cezalandırıcı Tazminatın Özel Hukuk ve Kamu Hukuku Karakteri Bağlamında Değerlendirilmesi	126
1. Özel Hukuk ile İlişkisi	126
2. Kamu Hukuku ile İlişkisi ve Cezalandırma İfadesi.....	130
III. Haksız Fiillere Uygulanacak Hukuk Çerçevesinde Cezalandırıcı Tazminat	133
A. Genel Olarak	133
B. Haksız Fiil Sorumluluğunda Başlıca Bağlama Noktaları.....	134
1. Haksız Fiilin İka Yeri (Lex Loci Delicti Commissi)	134
2. Zarar Yeri (Lex Loci Damni)	137
3. Eylem Yeri.....	140
4. Daha Sıkı İlişkili Hukuk	141
C. Cezalandırıcı Tazminat Yönünden Değerlendirme.....	147
IV. Yabancı Hukukun Cezalandırıcı Tazminat Hükümlerinin Uygulanması	159
A. Genel Olarak	159
B. Yabancı Hukukun Uygulanmasını Sınırlayan Haller Yönünden Değerlendirme	160
1. Doğrudan Uygulanan Kurallar	160
2. Kamu Düzeni	164

V. Ara Değerlendirme ve Kanaatimiz	179
--	-----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEZALANDIRICI TAZMİNATA HÜKMEDİLEN YABANCI MAHKEME KARARLARININ TENFİZİ

I. Genel Olarak	185
II. Yabancı Mahkeme Kararlarının Türk Hukukunda Tenfizi	186
III. Cezalandırıcı Tazminata Hükmedilen Yabancı Mahkeme Kararlarının Tenfizi.....	194
A. Genel Olarak	194
B. Cezalandırıcı Tazminatın Tenfizinde Karşılaşılan Sorunlar	195
1. Kararın Özel Hukuka İlişkin Olup Olmadığı Sorunu.....	195
2. Kamu Düzenine Aykırılık Sorunu	199
C. Cezalandırıcı Tazminat Kararlarında Kısmi Tenfiz İmkânının Değerlendirilmesi.....	207
IV. Karşılaştırmalı Hukukta Cezalandırıcı Tazminat Kararlarının Tenfizine İlişkin Yaklaşım ve İçtihatlar	211
A. Genel Olarak	211
B. Anglo-Amerikan Hukuku.....	211
1. İngiliz Hukuku	211
2. Kanada Hukuku.....	215
C. Kıta Avrupası Hukuku.....	217
1. Alman Hukuku.....	217
2. İsviçre Hukuku.....	224
3. İtalyan Hukuku	225
4. Fransız Hukuku.....	230
V. Ara Değerlendirme ve Kanaatimiz	232
SONUÇ	237
KAYNAKÇA.....	243